Ааккын араспаанньа5ын суруй

КЭҕЭ ОККО «СИЛЛЭЭБИТ»

Сайынгы буһурук куйаас күн. Биһиги, оҕолор, күнүскү аһылык кэнниттэн өтөхтөрүнэн, алаастарынан сылдьан кыа угун хомуйабыт. Соторутааҕыта ардах түспүт буолан, кыа уга сыры-сымнаҕас. Үргүүргэ саамай үгэнэ. Үүнүүтэ да куһаҕана суох. Кыа угун күп-күөх сэбирдэхтэрин күлүккэ хатара түһэн, кыра-кыра гына кырбаан, уугa илдьиритэн баран, сүөгэй уутугар бутугас онгороллор. Онтукаҥ отчуттарга бэрт утах буолар.

Иһиппитин ким урут толороругар куоталаһабыт. Кыайбыт киһи, уруккуттан олохсуйбут үгэс быһыытынан, иһитин толоро илик оҕоҕо көмөлөһөр. Бу да сырыыга Афоня, Вася, иһиттэрин толоро охсон, атыттарга көмөлөһө сырыттылар.

— Оҕолоор, манна кэлиҥ! Көрүҥ эрэ, бу окко туох эрэ силлээбит. Пахыый, тоҕо куһаҕанай!— Афоня тугу эрэ ыйан көрдөрөр.

— Ханна? Ханна баарый?— диэбитинэн биһиги, омуннуран ахан, хотоолго сырсан киирдибит.

Өйдөөн көрбүппүт, кыа угар, киинилэ умнаһыгар, чочунаахха — барыларыгар ким эрэ үп-үрүҥ күүгэнинэн силлээбит. Биһиги бэркэ дьиктиргээтибит. Арай ол турдахпытына, Сыроватскай оҕонньор тиийэн кэллэ.

— Оҕолоор, тугу одууластыгыт?— оҕонньор балыктаах тымтайын окко бэркэ сэрэнэн уурда.

— Бу окко ким бачча элбэхтик силлээбитий?

— Тыый, оттон бу кэҕэ силлээбит буолбат дуо. Сотору ардах кэлиэҕэ.

— Кэҕэ окко барытыгар хайдах силлиэй?

— Силлээн бөҕө. Истибэккит дуо? Кэҕэ хайдах силлиирин.

Бу кэмнэ кэҕэ чуор баҕайытык этэн иһэн тоҕо эрэ кэлэҕэйдээтэ, ол кэннэ «куук-хаах» диэмэхтээтэ.

LIVEWORKSHEETS

Мин бэрт хойукка диэри тоҕо үрүҥ күүгэн тахсарын билбэккэ сылдьыбытым. Кэлин улаатан баран билбитим: сайын өҥүрүк куйааска, ардах түһэрэ чугаһаатаҕына, от-мас уутуйар, оччоҕо куйаастан ыгыллан, от умнаһыттан үрүҥ күүгэн тахсар. Ону биһиги, кыра эрдэхпитинэ, «кэҕэ силэ» диэн саныыр эбиппит.

(Иннокентий Сосин.)

1.Тиэкис тиибин быһаар.

2 Тиэкис сүрүн санаатын суруй..

3.Тиэкистэн күүһүрдүү этиилэри уһул.

4.Диалогка кимнээх кытталларын суруй.

5. Былааны бэрээдэктээ.

Куйаастан ыгыллан, от умнаһыттан
үрүҥ күүгэн тахсары «кэ5э силэ» диилләр.

Кыа угун хомуйабыт.

Окко туох эрэ силлээбит.

Иһитин ким урут толорор?

LIVEWORKSHEETS